

Türkiyenin Milletler Cemiyetine iltihakının tasvip edildiği hakkında

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilân: 12/VII/1932 - Sayı: 3148*)

No.
726

Türkiyenin Milletler Cemiyetine aza olması hakkında vaki davet üzerine mezkûr davetin bilkabil atideki cevabın Hariciye vekâleti tarafından cemiyeti müşari-leyha kâtibi umumiliğine yazılmasına müttefikan karar verilmiştir. (*Cilt 9 - Sayfa: 536 : 543*)

9 temmuz 1932

Kâtibi Umumî Efendi,

Heyeti umumiye namma vaki davetiniz cevaben, Türkiye Cümhuriyetinin, Cemiyeti Akvama aza olmağa hazır olduğunu ve Türkiyenin, Cemiyeti Akvam azası olmıyan Devletlerle aktolunanlar da dahil olduğu halde, şimdiye kadar aktettiği muahedelerle deruhde ettiği taahhüdatın, Cemiyeti Akvam azası vezaifi ile asla gayri kabili telif olmadığını bildirmekle şeref kazanırım.

Bu hususta, esasen, Türkiyenin kabulünden evvel imzalanan bütün bu muahedatın, Cemiyeti Akvam azasının ekserisinin aynı veçhile mümzisi bulunduğu Paris misaki ruhu dahilinde aktolunduğunu işaret ederim.

Bu beyanatı yaparken, Türkiyenin, 24 temmuz 1923 tarihinde Lozanda imzalanan mukave- lâtın münbais askerî mahiyetteki taahhüdat dalayısile hususî bir vaziyette bulunduğunu da ilâve etmeyi vazife bilirim.

Bu şerait dahilinde, Almanya Hükûmetinin, Almanyanın Cemiyeti Akvama kabulüne dair olarak, Kâtibi umumiye gönderdiği, 8 şubat 1926 tarihli mektubunda zikrettiği Belçika, Fransa, İngiltere İmparatorluğu, İtalya, Polonya ve Çekoslovakya mümessilleri tarafından mümzi 1 kânunuevvel 1925 tarihli nota tâbiratını hatırlatmalıyım. Bu notanın son fıkrası atideki şekilde ifade edilmiştir :

« Cemiyet azasına bu madde (16 ncı madde) mucibince terettüp eden taahhüdat şu şekilde anlaşılmalıdır ki, Cemiyet azası Devletlerden her biri, misaka riayeti temin ve her taarruz hare- ketine mümanaat için, askerî vaziyetile kabili telif olacak ve coğrafi mevkiini hesaba katacak bir miqyas dahilinde, dürüst ve müessir bir şekilde teşriki mesai etmekle mükelleftir. »

Yüksek ihtiramlarımın kabulünü rica ederim Kâtibi Umumî Efendi.

Hariciye vekili
Dr. Tefik Rüştu